

RIKSADVOKATEN

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

REF.:
19/2515

VÅR REF.:
2019/01469-001 GKL009

DATO:
11.12.2019

HØRING - NOU 2019: 9 FRA KALVESKINN TIL DATASJØ – NY LOV OM SAMFUNNSDOKUMENTASJON OG ARKIVER

Det vises til brev 1. juli d.å. med utsendelse av NOU 2019: 9 på høring. Riksadvokaten er ikke adressat for høringsbrevet, men er gjort kjent med høringen på annen måte. Vi beklager at våre innspill sendes noe etter høringsfristen.

Riksadvokaten har følgende bemerkninger til lovforslaget:

Lovutkastet legger opp til at loven skal gjelde alle statlige instanser, herunder politi- og påtalemyndighet. Det er ikke gjort noe generelt unntak for straffesaksbehandlingen, som er riksadvokatens ansvarsområde. Også gjeldende arkivlov omfatter vår virksomhet, men denne loven gir ikke noen detaljregulering av håndtering av informasjon/dokumenter. Utkastet til ny lov regulerer i større grad dette, f.eks. ved at virksomhetene pålegges konkrete fortløpende dokumentasjonsplikter (store deler av kapittel II). Også kapittel III inneholder relativt detaljerte bestemmelser. Det er få konkrete spor av at utvalget har vurdert forholdet til gjeldende regulering av slike spørsmål i straffeprosessloven og politiregisterloven (og tilhørende forskrifter). Den eneste konkrete vurderingen vi kan se er foretatt, er i relasjon til hvilke innsynsregler som skal gjelde for straffesaksdokumentasjon som er overlevert til arkivverket. Fravær av øvrige drøftelser kan indikere at utvalget ikke har sett for seg at hele loven skal gjelde alle deler av politiets og påtalemyndighetens virksomhet (se eksempler nedenfor), men uten at dette er sagt eksplisitt. Riksadvokaten er uansett av den klare oppfatning at loven ikke bør gis generell anvendelse for straffesaksopplysninger, og i alle fall ikke uten at konsekvensene av dette er grundig utredet og vurdert.

Riksadvokatens utgangspunkt er at all håndtering av straffesaksopplysninger – i alle fall frem til avlevering til arkivverket – bør reguleres i straffeprosessloven og politiregisterloven med tilhørende forskrifter, som i dag. Vi har ikke hatt mulighet til å foreta en gjennomgang av hele lovutkastet, men nevner som eksempel kravene til dokumentasjon/begrunnelse av påtalebeslutninger, utkastet § 11, som åpenbart bør reguleres i straffeprosessloven. Straffeprosessloven er for øvrig under revisjon i etterkant av NOU 2016: 24, og et av temaene som vurderes er nettopp krav til begrunnelse av påtalebeslutninger. Et annet eksempel er utkastet

til § 20, som etter sin ordlyd kan hindre samarbeid med andre lands myndigheter i straffesaker (begrepet "rettslig bruk" er uklart). Et ytterligere eksempel er regulering av "tilgjengeliggjøring for allmenheten" av straffesaksopplysninger i saker som ikke er avlevert til arkivverket. Dette bør etter vårt syn reguleres utelukkende av straffeprosessloven og politiregisterloven, og uten at det tas utgangspunkt i lovutkastet § 17, hvor regelen er at dokumentasjon skal være tilgjengelig for allmenheten "såframt dette ikke strider mot lov, taushetsplikt eller andre begrensninger i medhold i eller i medhold av lov." Sluttresultatet kan bli det samme, men gjeldende lovgivning har et annet utgangspunkt enn det som er foreslått i § 17.

Riksadvokaten mener at det ovennevnte (dvs. at flere av kapitlene/bestemmelsene ikke bør gjelde for straffesaksopplysninger) er så prinsipielt viktig at det bør fremgå av loven og ikke av forskrift som Kulturdepartementet har ansvaret for.

Utvalget foreslår å utvide straffansvaret ved å gjøre også grovt uaktsomme overtredelser straffbare. Utkastet synes videre å innebære en viss nykriminalisering ved at loven gir flere plikter enn gjeldende arkivlov og -forskrifter. Utvalget har ikke begrunnet sitt forslag om utvidelse av straffansvaret, og vi tillater oss å peke på Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) kapitlene 7 og 10, som omtaler hvilke forutsetninger som bør foreligge før et straffansvar eventuelt utvides.

Avslutningsvis bemerkes at vi ikke har sterke motforestillinger mot at spørsmålet om det skal gis innsyn i straffesaksdokumentasjon som er avlevert til arkivverket vurderes etter offentleglova, forvaltningsloven og personopplysningsloven.

Vi stiller oss for øvrig til rådighet dersom departementet ønsker å drøfte våre innspill nærmere.

Jørn Sigurd Maurud

Guri Lenth
førstestatsadvokat

Gjenpart: Justis- og beredskapsdepartementet
Politidirektoratet